

EL ve KOL KORUYUCULAR NE ZAMAN KULLANILMALIDIR?

Operasyon bölgesinde kullanılan makine koruyucuları genelde yeterli koruma sağlarlar. Ama bazı durumlarda makine koruyucusunun olması veya alınan diğer önlemler çalışanlarımızın ellerini ve kollarını tehlikelerden korumak için yeterli olmayabilir. Bu durumda mutlaka kişisel koruyucular kullanılmalıdır. Çalışma sırasında çalışanlarımızın ellerinin ve kollarının korunmasını gerektiren tehlikeler şunlardır: **Yanık, Ezilme, Sıyrık, Kesik, Delinme, Kırık, Uzun kesilmesi, Kimyasal tehlikeler.**

EL ve KOL KORUYUCULARIN SEÇİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER NELERDİR?

Yapılan işin durumuna göre ellerin ve kolların korunmasına yönelik kullanılan kişisel koruyucularda şu özellikler olmalıdır:

- Tozlara, yağlara ve kesilmelere karşı koruması,
- Kimyasal maddeler ve solventlerin etkilerinden koruması,
- Darbelere karşı dayanıklı olması,
- Eldeki terlemeyi emebilmesi,
- Hassas hareketleri yapabilmeyi engellememesi,
- Kavrama özelliğinin olması,
- Isıya karşı koruyucu etkisinin olması,
- Ele uygun ölçülerde olması,
- Yapılan işe uygun malzemeden üretilmesi.

EL ve KOL KORUYUCULARININ ÇEŞİTLERİ NELERDİR? HANGİ AMACA YÖNELİK KULLANILIRLAR?

- Özel koruyucu eldivenler,
 - Makinelerden (delinme, kesilme, titreşim)
 - Kimyasallar ile elektrik ve ısıdan koruma sağlayan
- Tek parmaklı eldivenler
 - Parmak kılıfları,
 - Parmaksız eldivenler,
 - Kolluklar,
 - Ağır işler için bilek korucuları (bileklik)
 - Koruyucu eldivenler.

Kullanılan kişisel koruyucular asitlere, yağlara, çözücülere, kesilmeye ve darbelere karşı dayanıklı eldivenler (örme, müflon, kesilmeyen nitril, deri, bez, lateks, kauçuk, jarse, güderi, vb) kaynaklı eldiveni, ısıya dayanıklı iş eldiveni, suya dayanıklı özel eldiven, boyacılar için toz tutmayan eldiven, yüksek gerilim eldiveni ve parmaklıktır.

Ellerin korunmasında kullanılan eldivenler dışında; ergimiş metalin, yakıcı sıvıların sıçramasına karşı veya cam kesme işlerinde kolların korunması amacıyla kullanılan koruyucular da vardır. Bu gibi durumlarda kolluklar eldivenle birlikte kullanılmalıdır. Ayrıca, küçük metal parçaları ile çalışırken parmakların aşınmasını önlemek için deri veya lastikten yapılmış parmak koruyucular kullanılır. Kullanılan malzeme cinsine bağlı olarak işyerlerinde ellerin korunmasında kullanılan koruyucu eldivenler çeşitlilik gösterir. Ancak, genel olarak koruyucu eldivenler dört bölümde sınıflandırılır :

1. Metal ağ gözlü, deri veya branda bezinden üretilmiş dayanıklı eldivenler,
2. Tamamen dokuma ve tabakalı dokuma eldivenler,
3. Kimyasal ve sıvıya karşı dayanıklı eldivenler,
4. Yalıtılmış kauçuk eldivenler.

METAL AĞ GÖZLÜ, DERİ veya BRANDA ELDİVENLER :

Bu tür eldivenler kesik, yanık ve sürekli sıcaklığa karşı koruma sağlarlar.

DERİ ELDİVENLER: Deri eldivenler kıvılcıklara, ılımlı sıcaklığa, üfleme, çentiklere ve tırtıklı nesnelere karşı koruma sağlarlar. Özellikle kaynakçılar dayanıklı yüksek kalitede eldiven kullanırlar.

ALÜMİNYUMLAŞMIŞ ELDİVENLER: Bu eldivenler, sıcaklığa karşı yansıtma ve yalıtım özelliklerine sahip oldukları için genelde kaynak uygulamalarında, ocaklarda ve dökümhanelerde kullanılırlar. Alüminyumlaşmış eldivenler sıcaklığa ve soğuğa karşı koruma sağlayan sentetik malzemeleri de ihtiva etmelidir.

ARAMİT LİFLİ ELDİVENLER : Aramid sıcak ve soğuğa karşı koruma sağlayan sentetik bir malzemedir. Aramid lifleri kesilmeye ve aşınmaya karşı da dayanıklıdır.

TAMAMEN DOKUMA,TABAKALI DOKUMA ELDİVENLER: Bu eldivenler dokuma yapısına göre iki sınıfa ayrılırlar.

DOKUMA ELDİVENLER: Bu eldivenler toza, kıymığa, ovarak aşınmaya ve sıyrıklara karşı koruma sağlarlar. Tırtıklı, keskin veya ağır malzemeler için kullanılırlar. Plastik bir tabakanın eklenmesi ile bez eldivenler güçlendirilir ve bir çok işte etkili olarak koruma sağlarlar.

TABAKALI DOKUMA ELDİVENLER:

Bu eldivenlerin bir tarafı havlı pamuk pazenden yapılır. Havsız kısmının plastik ile tabaklandırılmasıyla ortaya çıkan tabakalı bez eldivenler, kaymayı azaltması nedeniyle çok amaçlı kullanılırlar. Tel halat, tuğla vb. taşınmasından kimyasal uygulamalara kadar birçok amaca yönelik kullanılırlar. Kimyasal tehlikelere karşı eldiven seçiminde, kullanım kılavuzu dikkate alınmalıdır.

KİMYASALLARA ve SIVIYA DAYANIKLI ELDİVENLER :

Bu eldivenler kauçuktan (lateks, nitril veya butil) plastik veya sentetik kauçuk gibi malzemelerden üretilirler. Yağ, gres, solvent ve diğer kimyasallar nedeniyle oluşabilecek yanmalara, tahrişlere ve deri yangısına karşı koruma sağlarlar. Ayrıca, kan yoluyla geçebilecek hastalık ve diğer bulaşıcı hastalıkların geçmesini de engellerler.

BUTİL KAUÇUK ELDİVENLER : Bu eldivenler nitrik asit, sülfirik asit, hidroflorik asit, kırmızı renkli nitrik asit, roket yakıtı ve peroksitlere karşı koruma sağlarlar. Gazları, kimyasalları ve su buharını sızdırmazlar. Oksidasyon ve ozon korozyonuna karşı dirençlidirler. Ayrıca, aşınmaya karşı dayanıklı ve düşük sıcaklıklarda elastiklik özelliklerini korurlar.

DOĞAL LATEKS veya KAUÇUK ELDİVENLER : Lateksin rahat kullanımı, yumuşaklığı ve yüksek koruma özelliği nedeniyle yaygın olarak kullanılırlar.

Asit çözeltilerine, alkalilere, tuza ve Ketona karşı koruma sağlarlar. Lateks Eldivenler bazı kişilerde alerji yaptığı için her çalışan için uygun olmayabilir.

NEOPREN ELDİVENLER : Esnek olması nedeniyle parmakların rahat hareket etmesini sağlar. Yırtılmaya karşı sağlamdır. Hidrolik sıvılara, gazlara, alkole, organik asitlere ve alkalilere karşı koruma sağlarlar.

NİTRİL LASTİK ELDİVENLER: Bu dayanıklı eldivenler trikloretilen ve perkloretilen gibi klorlanmış çözücülere karşı kullanılırlar. Ayrıca; sıyrıklara, delinmelere, pürüzlü yerler ve yırtılmalara karşı sağlamdırlar.

YALITILMIŞ KAUÇUK ELDİVENLER :

Bu eldivenler elektrikçi eldiveni olarak kullanılırlar. 30.000 Volta kadar test edilenleri mevcuttur. Ayrıca, koruyucu eldivenler biçimlerine göre üç grupta sınıflandırılırlar.

- ❖ Tek parmaklı eldiven
- ❖ 3 parmaklı eldiven
- ❖ 5 parmaklı eldiven

KULLANILAN EL ve KOL KORUYUCULARIN UYGUNLUĞU NASIL BELİRLENİR ?

Eğer çalışanlar aşağıda belirtilen şikayetlerde bulunuyorlarsa, kullanılan el ve kol koruyucuları kullanım açısından uygun olmayabilir ve başka bir tipte değiştirilmesi gerekebilir:

- Yarıklar, sıyrıklar veya yırtılmalar, incelleme veya renginin solması vb. gibi nedenlerden dolayı kullanım ömrü düşünüldüğünde daha az olursa,
- Aşırı derecede elleri terletiyorsa,
- Çalışanın cildinde çatlama oluyorsa,
- Çalışanın el ve kollarında kaşınmalar oluyorsa,
- El becerilerini önleyorsa (parça tutamama, parmakları sarmama, kalınlık, vs.)
- Kolay temizlenemiyorsa ve dezenfekte edilemiyorsa.

EL ve KOL KORUYUCULARININ İYİ ŞARTLARDA MUHAFAZA EDİLMESİ ve UYGUN KULLANIMI İÇİN NELER YAPILMALIDIR?

Çalışanlar, koruyucunun tam olarak koruma sağlaması için, işveren tarafından işe uygunluğu belirlenmiş koruyucu eldiveni kullanmalıdır. Seçilecek eldivenin çeşidi, tehlikenin cinsi ve yapılacak işin niteliğine bağlı olmalıdır.

El koruyucularına yönelik dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biri, eldivenlerin matkap, torna vb.gibi döner aksamı tezgahlarla çalışmalarda kullanılmaması gerektiğidir. Aksi takdirde, istenmeyen iş kazaları ile karşılaşılabilir.

Elleri ve kolları korumak için işyerinde kullanılan koruyucuların kullanımı konusunda çalışanların kontrol listesinde yer alan sorulara yönelik bilgilendirilmesi gerekmektedir.

EL ve KOL KORUYUCULARININ KULLANIMI , BAKIMI ve KONTROL LİSTESİ

- Ellerin ve kolların korunması neden gereklidir? Çalışma ortamında eller ve kollar ne tür tehlikelere maruz kalabilir? Örnekler verin.
- Eldivenler ve kolluklar çalışanları nasıl korur?
- Kullanılan koruyucular en çok ne kadar koruma sağlar?
- Çalışanlar ne zaman ve hangi ortamda eldiven ve kolluk kullanmalıdır?
- Eldiven ve kollukların uygun kullanımı nasıl olur?
- Kullanımı sırasında (aşağıdakiler gibi) karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- Yarıklar, sıyrıklar veya yırtılmalar,
- İncelleme veya renginin solması,
- Ciltte oluşan çatlamlar.
- El ve kol koruyucuların kullanım ömürleri ne kadardır.
- Eldivenler ve kolluklar nasıl temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir?
- El ve kol koruyucuların kullanılmaması nedeniyle ne tür yaptırımlar uygulanır?

İZMİR DEMİR ÇELİK SAN. A.Ş.

EL ve KOL KORUYUCULAR

**Yardımcı Tesisler ve Teknik
Emniyet Müdürlüğü
İ.S.G. Bülten No : 20**